

Tělocvična pod Hradem

Na Údolní 221, pod parkem u hradu Špilberk, se nachází tělocvična postavená v historizujícím slohu. Stavba vznikla podle návrhu architekta a kunsthistorika Augusta Prokopa a byla dokončena roku 1868. Po požáru v roce 1877 byla roku 1878 znovu vystavěna a v řadě ohledů navázala na původní architektonické řešení. Stavbu inicioval tehdejší německý tělovýchovný spolek Turnverein, který bychom mohli přirovnat k dnešnímu Sokolu.

Tělocvična se řadí do architektonického slohu neogotiky. Svým historizujícím vzhledem, využitím charakteristických červených cihel a sakrálním nádechem patří mezi nejzajímavější stavby v Brně. Momentálně je ve správě Sportovní fakulty Masarykovy univerzity a je přístupná veřejnosti.

Tělocvična a německý vliv

Stavba byla navrhnutá jako tělocvična, ale současně také jako kulturní místo určené pro německé obyvatelstvo Brna. Do jisté míry tak suplovala funkci kulturního německého domu, dokud nebyl v roce 1891 dokončen skutečný německý dům, který stával na dnešním Moravském náměstí.

O německém odkazu svědčí i německý nápis umístěný v ozdobném medailonu nad vstupními dveřmi. Text „Brünner Turnverein 1878“ přímo odkazuje na Německý tělocvičný spolek v Brně a připomíná obnovu a znovuotevření tělocvičny po ničivém požáru původní budovy v roce 1877.

Německý vliv v Brně

Němci představovali v Brně na konci 19. století významné a početné etnikum. Brno mělo dokonce nejpočetnější německou komunitu v Česku, a němečtí Brňané tak měli signifikantní vliv na celé město, a to přestože německá populace byla početně menší než ta česká. Ilustruje to i fakt, že v Brně bylo tou dobou mnohem více škol, na nichž probíhala výuka v němčině, než těch, kde se používala čeština.

Němečtí Brňané měli své vlastní kostely, kavárny i politické spolky. Uvádí se, že

každodenní život Němců probíhal separátně od Čechů. Češi a Němci žili spíše vedle sebe než spolu, jak vyplývá z článků věnovaných brněnské německé komunitě.

Konec silného vlivu Němců ve městě způsobilo zejména jejich vysídlení, které se odehrálo po skončení druhé světové války a s nímž jsou spojeny tragické události brněnského pochodu smrti z 30. – 31. května 1945.